

Beretning for Thorvaldsens Museum fra februar 2008 til juni 2011

Af Bettina Weiland

Thorvaldsens Museums formålsparagraf fastslår, at museets opgave er at tage vare på den gave, Bertel Thorvaldsen skænkede København, bestående af hans egne værker og hans kunstsamlinger og at gøre samlingerne tilgængelige for offentligheden. Gennem forskning og formidling skal museet udbrede kendskabet til Thorvaldsens kunst, samlinger og samtidshistorie samt virke som internationalt center for studiet af Thorvaldsens kunst med dens samtidige og nutidige relationer.

Det virkeliggør vi ved at gøre Thorvaldsens Museum til et attraktivt og vedkommende museum for det størst mulige publikum. Det sker ved en flerstrengt formidlings- og forskningsstrategi med en lang række tilbud, der er målrettet de forskellige dele af museets publikum, f.eks. forskere, den voksne museumsgæst eller børn og unge, som besøger museet i en undervisningssammenhæng. Denne beretning fortæller i hovedtræk om bl.a. udstillinger, begivenheder og aktiviteter på Thorvaldsens Museum samt giver en oversigt over publikationer, personale og bestyrelse i perioden februar 2008 til juni 2011. Hvert år udsender museet endvidere en årsberetning, og heri fremgår yderligere oplysninger om museets virksomhed.

Udstillinger

Bly & Blæk. Thorvaldsens tegninger

12. marts – 2. november 2008

Bertel Thorvaldsen er verdenskendt for sine skulpturer, men han var også en fantastisk tegner. På denne særudstilling vises nogle af de bedste tegninger. De udstillede tegninger spændte tidsmæssigt over hele Thorvaldsens liv – fra ungdomsårene i København i slutningen af 1700-tallet, over de mere end 40 år, han levede i Rom, til den sidste tid i Danmark. Thorvaldsen tegnede gennem hele sit liv på mange slags papir: Rene, hvide ark, skitsebøger og farvet papir. Med bly, blæk, kul og kridt. Han genbrugte flittigt de samme ark, tegnede nye

Bertel Thorvaldsen: *Ariadne med panter*, 1817. Fra udstillingen »Bly & Blæk. Thorvaldsens tegninger«.

skitser i marginen af de gamle, og indimellem dukker hans streg op på gamle regninger, invitationer og billetter. Alt papir, der var indenfor rækkevidde, kunne bruges, når idéen til en skulptur her og nu skulle fastholdes. I mange af tegningerne viser Thorvaldsen naturligt nok en helt anden spontanitet end i skulpturerne, og tegningerne giver derfor et fascinerende indblik i billedhuggerens arbejde med at udvikle den rette form og komposition. Udstillingen var tilrettelagt af museumsinspektør Margrethe Floryan.

Mosaikker fra Ravenna

8. maj – 27. juli 2008

I denne udstilling kunne publikum komme helt tæt på de verdensberømte mosaikker i Ravennas kirker, idet museet viste et stort udvalg af meget nøjagtige kopier i fuld størrelse af mosaikkerne. Den italienske by Ravenna er berømt for sine

utrolige kirker og mosaikker fra det 5. og 6. årh. Byen var i de århundreder politisk og religiøst centrum i det vestromerske rige, og i dag er syv af byens kirker og dåbskapeller på UNESCO's liste over verdens vigtigste kulturskatte. De originale mosaikker er ofte placeret højt på kirkernes mure og hvælv, men på Thorvaldsens Museum kunne de studeres på helt nært hold i al deres prægtige farve- og detaljerigdom. Udstillingen blev etableret i samarbejde med Det Italienske Kulturinstitut i København og commune di Ravenna. Udstillingen var tilrettelagt af museumsinspektør William Gelius.

Den franske forbindelse

– 100 år med danske arkitekter ved

Den Franske Arkæologiske Skole i Athen

5. december 2008 – 1. februar 2009

Danske arkitekter har i de seneste årtier høstet stor, international anerkendelse for deres banebrydende, nye bygningsprojekter. Mindre kendt er det epokegørende opmålingsarbejde af arkæologiske

lokaliteter i Grækenland, som danske arkitekter har udført for Den Franske Arkæologiske Skole i Athen. Udstillingen *Den franske forbindelse* markerede 100-året for det dansk-franske samarbejde, hvis grundsten blev lagt med arkitekten Gerhard Poulsens arbejde ved de franske udgravninger på øen Delos i perioden 1908-II. Gennem en række arkitekters originaltegninger, fotos og tegnegrej, fortalte udstillingen historien om det dansk-franske samarbejde og om, hvorledes de danske arkitekters nøgterne og saglige opmålinger både nationalt og internationalt blev skoledannende for registrering af monumenter fra den græske oldtid. Udstillingen blev til i samarbejde med Det Danske Institut i Athen og Den Franske Arkæologiske Skole i Athen, og var arrangeret i samarbejde med arkitekterne Gregers Algreen-Ussing og Erik Hansen. Museumsinspektør Kristine Bøggild Johannsen stod for tilrettelæggelsen på Thorvaldsens Museum. Udstillingen modtog støtte fra Augustinusfonden, Carlsbergfondet, Ny Carlsbergfondet og Realdania.

Stærkere end livet

– *Billedhuggeren Astrid Noack 1888-1954*

11. marts – 31. maj 2009

I foråret 2009 viste Thorvaldsens Museum en retrospektiv udstilling med billedhuggeren Astrid Noacks værker. Astrid Noack var en ener i dansk kunst. Hun skabte i perioden fra 1925 til sin alt for tidlige død i 1954 en række skulpturer, hvor hun på én gang udtrykte det grundlæggende menneskelige og skulpturens inderste væsen. Hendes skulpturer er tidløse og trækker på inspiration fra samtidig fransk kunst samt ægyptisk, græsk og romansk kunst. Ét af de værker fra udstillingen, der bør fremhæves, er *Stående kvinde* fra 1939-45, der i 2006 blev trukket frem i den kulturministerielle Kulturkanon som et af de vigtigste, danske kunstværker gennem tiderne – sammen med Thorvaldsens *Jason med det gyldne skind* i øvrigt. Udstillingskataloget blev udgivet med støtte fra Toyota-Fonden og Højesteretssagfører C. L. Davids Legat for Slægt og Venner. Udstillingen var tilrettelagt af museumsinspektør William Gelius.

Astrid Noack: *Stående kvinde*, ca. 1939-45, Göteborgs Konstmuseum. Fra udstillingen »Stærkere end livet – Billedhuggeren Astrid Noack 1888-1954«. (Foto: Ole Bjørn Petersen).

Under Raphaels Haandtegning – En rejse gennem Thorvaldsens rige samling af tegninger

23. juni – 13. september 2009

Udstillingen viste et udvalg af Thorvaldsens store samling på knapt 2000 tegninger, som han erhvervede af de mange europæiske kunstnere, som levede og arbejdede i Rom i 1800-tallet. De skrøbelige tegninger er normalt gemt i skabe og skuffer, der beskytter dem mod dagslys. Men blandt tegningerne er der uhyre interessante værker af bl.a. Joseph Anton Koch, Asmus Jakob Carstens og C.F.F. Stanley. Tegningerne giver et unikt indblik i Thorvaldsens personlige kunstmag, og de er en spændende kilde til livet omkring den verdensberømte billedhugger og det internationale kunstneriske miljø i Rom i 1800-tallet. Udstillingen var tilrettelagt af stud.mag. Jakob Helbo og stud.mag. Morten La Cour.

Krop & Kanon

7. oktober 2009 – 7. februar 2010

Med udstillingen *Krop & Kanon* kunne publikum gå på opdagelse i kroppens og kunstens idealer i anledning af Den Olympiske Komité's møde i København i 2009. Udstillingen satte ved skulpturer, antikke vaser, bøger og fotografier spot på kunst, idræt og kropskultur fra de første Olympiske Lege til 1930'ernes sundhedsguru i Danmark, Kaptajn Jespersen. Kaptajnen afholdt en række velbesøgte gymnastikopvisninger i Thorvaldsens Museums forhal, da Thorvaldsens statuer i Jespersens øjne viste det ultimative kropsideal. Udstillingen gav også indblik i antikkens krops- og kunstideal, der med præcise målforhold beskrev den ideelle krops mål og størrelse. Inspirationen fra antikken er det vigtigste formelle grundlag for Thorvaldsens kunst og ses f.eks. i hans berømte skulptur af *Jason med det gyldne Skind*, der næsten til punkt og prikke synes at følge de klassiske målforhold. Dette blev på udstillingen vist ved sammenlignende målforhold mellem *Jason* og nogle af de antikke kanon-værker. Målingerne blev foretaget af museet i samarbejde med Kunstakademiets Konservatorskole, og de søgte at definere et proportionssystem hos Thorvaldsen. I samarbejde med DGI-byen arrangerede museet endvidere udstillingen *Bodyscapes. Thorvaldsen og træning til tiden* i DGI-byens foyer. Udstillingen kunne ses hver dag i DGI-Byens åbningstid i perioden 17. september til

27. november 2009. Udstillingerne var tilrettelagt af museumsinspektør Margrethe Floryan.

Ikke død og borte. Gravskikke i oldtidens Italien

24. april 2009 – medio marts 2010

En lille udstilling i Antiksamlingen satte fokus på begravelseskikke i oldtidens Italien og i særdeleshed betydningen af gravgaver som symboler på køn, alder og social status. Studier af gravgaver og begravelsesritualer er en af de vigtigste kilder til vores viden om samfundet og troen på efterlivet i oldtidens Italien. Udstillingen var tilrettelagt af stud.mag. Cecilie Brøns.

J. T. Sergel: *Achilleus ved havet*, ca. 1775-76, Nationalmuseum, Stockholm. Fra udstillingen »SERGEL – Thorvaldsens store svenske forgænger«.

SERGEL – Thorvaldsens store svenske forgænger

3. marts – 15. august 2010

Ved velvilligt udlån fra Nationalmuseum i Stockholm og Göteborgs Konstmuseum viste Thorvaldsens Museum i foråret 2010 en udstilling med helt enestående lærarbejder af den svenske billedhugger Johan Tobias Sergel (1740-1814), som svenskerne betragter som deres største billedhugger gennem tiderne - ligesom vi betragter Thorvaldsen som vor. Andre paralleller de to nordiske sværvægttere imellem er, at de begge opholdt sig længe i Rom og dér udviklede et kunstnerisk udtryk på grundlag af et brændende engagement i antikkens kunst og kultur. Som den ældste af de to var Sergel dog på banen 30 år før sin danske kollega, og udstillingen præsenterede en enestående mulighed for indsigt i den kunsthistoriske betydning, som denne tidsmæssige forskydning fik for de to kunstners værk: Sergels nyklassicisme har endnu ikke kappet forbindelsen til den forudgående barok/rokoko,

mens der næsten ingen spor er tilbage af det i Thorvaldsens kunst. Udstillingens smukke monter var designet til formålet af arkitekterne Alexander Damsbo og Henrik Ingemann. Udstillingen var støttet af OAK FOUNDATION. Udstillingen var tilrettelagt af museumsinspektør William Gelius.

Brændt af ilden

20. april – 21. november 2010

Udstillingen viste et bredt udvalg af arbejder udført i terrakotta fra Thorvaldsens antiksamling. Skulptur i brændt ler eller *terrakotta* adskiller sig markant fra værker i andre materialer. Det skyldes ikke mindst arbejdsprocessen, hvor kunstneren eller håndværkeren arbejder direkte og spontant i leret. Derfor finder man ofte tydelige spor af tilblivelsesprocessen, f.eks. i form af fingeraftryk. Leret er med andre ord med til at fastholde et glimt af kunstnerens *geni* i skabelsesøjeblikket. Denne omstændighed medvirkede til, at kunstkere og samlere i løbet af 1700-tallet fattede en stigende interesse for både antikke og samtidige værker i terrakotta. Således også Thorvaldsen, hvis antiksamling *rummer en udsøgt samling af græske, etruskiske og romerske værker i brændt ler erhvervet i løbet af hans tid i Rom. Flere af værkerne blev udstillet for første gang.* Udstillingen var tilrettelagt af museumsinspektør Kristine Bøggild Johannsen og videnskabelig medarbejder Julie Lejsgaard Christensen.

WUNDERLAND. Tysk romantik – og tegnerne

16. september – 12. december 2010

Med knap 90 tegninger af nogle af Thorvaldsens samtids bedste og mest kendte tyske kunstnere (bl.a. Casper David Friedrich, Carl Gustav Carus og Johan Georg von Dillis), præsenterede udstillingen tysk romantisk tegnekunst i en ophængning, der spændte fra slutningen af 1700-tallet til midten af 1800-tallet med landskabsmotiver fra mange forskellige egne i Tyskland, Alperne og fra kunstnernes rejser i Syden. Udstillingen rummede således både symboladede landskaber, fantasi-landskaber og mere direkte topografiske skildringer. Udstillingens værker var udlånt af Kunstsammlungen der Veste Coburg i Tyskland. Her repræsenterer de en samling i samlingen, eftersom alle værker er givet af Coburg-samlere, Heinz

Böhm-Hennes (1914-2002). Flere af samlingens kunstnere er også repræsenteret i Thorvaldsens egne, store samlinger af tegninger og malerier. Mange af kunstnerne var simpelthen kolleger og venner af Thorvaldsen under hans mangeårige ophold i Rom, og det var derfor helt naturligt for Thorvaldsens Museum at vise denne udstilling af den tyske romantiks store mestre. Udstillingen var arrangeret af museumsinspektør Margrethe Floryan.

Unge øjne på antikken

3. december 2010 – 8. maj 2011

Udstillingen i antiksamlingens montre var udviklet af elever fra Gefion Gymnasium. Da museet åbnede i 1848, kunne gæsterne i seks rum se antiksamlingen på museets 1. sal. Det kan de også i dag, for samlingen er udstillet stort set som den var dengang. Antiksamlingen er derfor en museumshistorisk tidslomme, der giver et indblik i, hvilket billede af antikken, man i midten af 1800-tallet ønskede at give de besøgende. Og det er netop udfordringen ved antiksamlingen – for hvordan formidler man en statisk samling, så den bliver relevant og aktuel for nutidens publikum? Det undersøgte museet i et samarbejde med Gefion Gymnasium, og det kom der en finurlig og øjenåbnende lille udstilling ud af. Udstillingen var tilrettelagt af gymnasielever fra Gefion Gymnasium, videnskabelig medarbejder Julie Lejsgaard Christensen, museumsinspektør Kristine Bøggild Johannsen og museets Skoletjeneste.

AFTENLANDET. Motiver og stemninger i dansk landskabsmaleri omkring år 1800

3. marts – 29. maj 2011

Udstillingen AFTENLANDET så det danske landskabsmaleri fra ca. 1780 til 1810 i et helt nyt lys. Kunstnere som Jens Juel, Erik Pauelsen og den unge Eckersberg havde meget mere på hjerte i deres landskabsmalerier, end kunsthistorien hidtil har antaget. I samtiden var der en overbevisning om, at en ny strålende fremtid var nært forestående. Og i eftertiden kan vi se, at der vitterligt var noget nyt på færde, og at den gamle verdensorden med dens stivnede samfund, ufrihed og enevælde gik på hæld. Et hovedtema i udstillingen var, hvordan landskabsmaleriet spejler og tager aktivt del i landboreformernes betydning for landet. Og både

C.W. Eckersberg: *Landskab med stente, Møn*, antagelig 1810, Statens Museum for Kunst. Fra udstillingen »AFTENLANDET. Motiver og stemninger i dansk landskabsmaleri omkring år 1800«.

kunstnerne og dem, der bestilte kunsten, var uhyre bevidste om, hvad det programmatisk indhold for skildringen af landskabet i kunsten skulle være. Det nyskabende i den danske landskabskunst i slutningen af 1700-tallet ligger ikke i formen, men i motivernes – og indholdets – evne til at udtrykke det paradigmeskifte fra en begrænsende og statisk verdensorden til frigørelsen af bonden med landboreformerne og troen på en ny guldalder. En guldalder, der var for hele samfundet og ikke blot den kvalitetsbetegnelse, som en langt senere tid har knyttet til den danske kunst fra 1820'erne til 1840'erne. Udstillingen viste udover de ovenfor nævnte også værker af Elias Meyer, Peter Cramer og tegninger af den unge Bertel Thorvaldsen og S.L. Lange. Udstillingen var tilrettelagt af museumsdirektør Stig Miss, og den var støttet af Augustinus Fonden, Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorck's fond, Overretssagfører L. Zeuthens Mindelegat, Toyota-Fonden og 15. Juni Fonden. Udstillingen vist desuden på Fyns Kunstmuseum i perioden 23. juni til 23. oktober 2011.

GLAS

11. maj – september 2011

Montreudstilling i antiksamlingen med et udvalg af Thorvaldsens righoldige samling af antikke glasgenstande. De tidligste kendte glaskar dateres til det 16. århundrede f.Kr. De blev produceret i det østlige middelhavsområde, og herfra spredte glasproduktionen sig snart til andre dele af den

antikke verden. Mens de tidlige produktionsformer – f.eks. at bevikle en lerkerne med glohed glasmasse – var vanskelig og tidskrævende, betød opfindelsen af glaspustningen i det 1. århundrede f.Kr., at objekterne kunne fremstilles langt hurtigere og billigere. Herved ændrede glas status fra primært at være et luksusmateriale til også at blive et dagligdagsmateriale, der blev anvendt til alt fra olieflasker til vinduesglas. Montreudstillingen GLAS viste denne udvikling gennem et udvalg af antikke ægyptiske, græske og romerske glasgenstande fra Thorvaldsens antiksamling. Udstillingen var tilrettelagt af museumsinspektør Kristine Bøggild Johannsen og videnskabelig medarbejder Julie Lejsgaard Christensen.

ELMGREEN & DRAGSET

22. juni 2011 – 29. januar 2012

Udstillingen med den internationalt anerkendte kunstnerduo Elmgreen & Dragset var et skævt og veloplagt nysyn på Thorvaldsen i dag. I en serie fotografiske værker har Michael Elmgreen (f. København 1961) og Ingar Dragset (f. Trondheim 1969) inviteret Thorvaldsen til gæsteoptræden på

Elmgreen & Dragset: *Mercury (Socks)*, 2009, Courtesy: Galleri Nicolai Wallner. Fra udstillingen »Elmgreen & Dragset«.

samtidskunstscenen, og museet gjorde med udstillingen af de otte værker gengæld ved at invitere offentligheden til den første, samlede præsentation af billedserien nogensinde. Når Elmgreen & Dragset skaber nye værker ud fra Thorvaldsens skulpturer, kommer der en seksuel tvetydighed i spil, der ikke kan undgå at udfordre hævdvundne opfattelser af den klassiske kunst. Som sådan kan Thorvaldsen-serien opleves som provokerende overfor den kanoniserede billedhuggers værk, men respektløs er den ikke. Idéen med at forsyne skulpturerne med accessories er helt i tråd med Thorvaldsens egen praksis; hans skulpturer identificeres netop ved deres »accessories« (eller attributter, som det hedder i kunsthistorien): Amor ved bue og pil, Ganymedes ved kande og skål, osv. Udstillingen var tilrettelagt af museumsinspektør William Gelius.

Arrangementer

Tegneundervisning

Hvert år i beretningsperioden – i januar og september måned – har museet afholdt sine populære tegnekurser under ledelse af billedkunstneren Henrik Leach Hansen. Hvert forløb har bestået af 12 undervisningsdage à 3 timer. Museets tegnekurser er både for dem, der har lyst til at blive bedre til at tegne og for dem, der har tænkt på at søge uddannelse inden for de æstetiske fag såsom design, arkitektur og billedkunst. På tegnekurset introduceres deltagerne bl.a. til anatomi, komposition og proportioner, og man lærer nogle grundlæggende tegnetekniske metoder. Undervisningen tager naturligvis udgangspunkt i Thorvaldsens skulpturer og museets rum, som deltagerne dermed får et indgående kendskab til.

Italienske markedsdage

De sidste tre lørdage i august blev der i perioden 2008-2010 afholdt et italiensk inspireret marked på Bertel Thorvaldsens Plads med boder, der bugnede af italienske lækkerier. Her var alt, hvad hjertet kunne begære: pasta, oliven, olier, vin, is, kager og ost samt tøj, accessories, boligtilbehør og brugskunst. På alle tre markedsdage var der ekstraordinært gratis adgang til museet og gratis omvisninger dagen igennem ved museets inspektører og omviserkorps.

Kulturnat på Thorvaldsens Museum. Foto: Jon Nordstrøm.

Kulturnatten

I perioden 2008-2010 deltog museet også i den københavnske Kulturnatten. Hvert år blev museet med lys og musik på forskellig vis forvandlet til et forunderligt drømmeunivers. Gennem alle årene har det været filmfotograf Peter Klitgaard, der har koordineret museets forvandling på Kulturnatten, og Thorvaldsens Museum er blandt de mest velbesøgte lokaliteter på Kulturnatten.

Jazzbrunch

Museet fortsatte i 2008-2010 den hyggelige novembertradition med jazz og brunch på fire søndage i november. I 2008 indledte museet og Copenhagen Jazz Festival et samarbejde om jazzbrunch-arrangementerne, så det musikalske program år for år afspejler bredden i dansk jazz; både musikalsk og stilistisk.

Ferieaktiviteter i skolernes ferier

Hvert år i skolernes ferieperioder afholdes en række spændende aktiviteter på museet. Her kan børnene besøge tegneskolen eller høre eventyrlige

historier om guder og helte sammen med deres voksne. Og hvert år i efterårsferien omdannede museet hele forhallen til et lerværksted, hvor børn og unge havde mulighed for selv at arbejde med ler under indtryk af det storslåede rum og Thorvaldsens skulpturer. Børn og unge mellem 8 og 17 år kunne også deltage i et gratis tre-dages kursus i modellering under vejledning af billedkunstneren Mikael Thejll.

Tegnetworkshops for familier

I forbindelse med de tegneforløb for børn som museet tilbyder i skolernes ferieperioder, har museet oplevet, at mange voksne gerne vil deltage sammen med børnene. Fra efteråret 2010 blev der derfor udbudt en familietegneskole på fire lørdage med det resultat, at museet fra januar 2011 nu tilbyder tegnetworkshops for familier den sidste lørdag i hver måned. Alle børn fra 8 år og deres forældre kan være med, og hver workshop har sit eget tema, så man blot kan deltage i et forløb, men også med fordel kan deltage i flere forløb.

Fællesbillet til Slotsholmens museer

Thorvaldsens Museum, Dansk Jødisk Museum, Det Kongelige Bibliotek, Slots- og Ejendomsstyrelsen (Ruinerne af Absalons borg og Københavns Slot), Teatermuseet i Hofteatret og Tøjhusmuseet fortsatte i 2008-2011 samarbejdet om markedsføringen af den mangfoldighed af kulturelle oplevelser og Danmarkshistorie, som Slotsholmen byder på. Det har bl.a. resulteret i et fast billetsamarbejde hver januar mellem ovennævnte parter, der har givet publikum mulighed for at besøge alle seks seværdigheder på én samlet billet. Fællesbilletten var gyldig i hele januar måned og gav adgang til hvert museum én gang i løbet af måneden.

Golden Days på Thorvaldsens Museum

Som en del af Golden Days festivalen *Kroppens Præstationer – verdensmestre, hvepsetaljer og viagra* i perioden 11.-18. september 2009, arrangerede museet to kombinerede foredrag og omvisninger, der fokuserede på Thorvaldsens værkers status i 1930'ernes gymnastikpædagogik samt på, hvordan Thorvaldsen som billedhugger selv så på menneskekroppen. Golden Days festivalen i perioden 3.-26. september 2010 stod med titlen *1700-tallet - globalisering, gossip og grådighed* i 1700-tallets tegn,

og Thorvaldsens Museum havde flere spændende arrangementer på programmet, bl.a. omvisninger om Thorvaldsens ungdom i slutningen af 1700-tallets København og den tyske romantiks bedste tegnere. Og så havde museet i anledning af festivalen tilrettelagt foredragsrækken »DA THORVALDSEN VAR UNG – Kunst og liv i København fra 1780 til 1800« i samarbejde med Folkeuniversitetet. Foredragsrækken fandt sted på museet fem tirsdag eftermiddage i perioden 7. september – 5. oktober 2010 med foredrag af museumsdirektør Stig Miss, museumsinspektør Margrethe Floryan, seniorforsker Claus M. Smidt, forskningschef Steffen Heiberg og prof.emer. Jens Engberg.

Foredragsrække: AFTENLANDET –

Dansk landskabsmaleri i slutningen af 1700-tallet

Foredragsrække på museet i samarbejde med Folkeuniversitetet i foråret 2011 i forbindelse med museets udstilling AFTENLANDET, der satte det danske landskabsmaleri fra ca. 1770 til ca. 1810 i et helt nyt lys. Ved museumsdirektør Stig Miss, lektor Bo Fritzboeger, museumsinspektør Margrethe Floryan, kunsthistoriker, mag.art. Birgitte Zacho og kunsthistoriker, mag.art. Bente Scavenius.

Thorvaldsens Museum i det virtuelle rum – alt er forbundet!

Den Danske Museumspris

I foråret 2008 fik Thorvaldsens Museum Den Danske Museumspris, fordi museet på en ny og konsekvent måde havde taget informationsteknologien i anvendelse på alle museets vigtigste arbejdsområder. Dommerkomitéen mente, at museet havde erobret internettet med sine mange virtuelle aktiviteter og dermed var blevet forløber for andre danske museer. Den Danske Museumspris uddeles af Bikubenfonden. Alle museets virtuelle fremskridt er udviklet sammen med IT- og designgruppen Oncotype. De digitale redskaber, som er udviklet af Thorvaldsens Museum (ofte med støtte fra Kulturarvsstyrelsen) stilles kvit og frit til rådighed for alle interesserede museer, så det bliver nemt og tidsbesparende at oprette et velfungerende fotoarkiv, et digitalt bestandskatalog til hjemmesiden, et brevarkiv eller et internet-baseret infosystem.

Den 19. november 2008 kunne vi så byde velkommen til Thorvaldsens Museums virtuelle verden, som består af museets nye hjemmeside, af formidlingsplatformen Tilbygningen og af forskningsdatabasen Bertel Thorvaldsens Brevarkiv. Alle tiltag en videreudvikling af de prisbelønnede initiativer.

Ny hjemmeside

Thorvaldsens Museums hjemmeside fik i efteråret 2008 et helt nyt udseende og nye funktioner, der gør det endnu lettere for publikum at finde frem til netop de informationer, de søger. Det gælder alt fra praktiske oplysninger om åbningstider og nyheder fra museet, til muligheden for at finde spændende, ny viden om Thorvaldsen, hans kunst og museum. Helt nyt er også, at man under menuen »Samlingerne« kan finde oplysninger om værkerne samt billeder fra alle dele af Thorvaldsens Museums samlinger. Og hvis der findes omtale af det enkelte værk i *Thorvaldsens Brevarkiv* eller i *Tilbygningen*, er det angivet ud for det enkelte værk, når man klikker på det. Online kataloget er stadig under opbygning, og ikke alle værker og genstande er søgbare endnu.

Registrering i REGIN

Museet påbegyndte i 2008 registreringen af museets samlinger i REGIN, Kulturarvsstyrelsens centrale database over kunstværker i offentlige samlinger. De registrerede data eksporteres fra REGIN til Kunstindeks Danmarks værkdatabase, www.kid.dk, samt til museets offentligt tilgængelige online-katalog *Samlingerne* og til *Brevarkivet*. Ved udgangen af juni 2011 er der registreret og publiceret ca. 11.000 værker. De komplet registrerede inventarier tæller Thorvaldsens skulpturer (A-inventariet), malerisamlingen (B-inventariet), Thorvaldsens tegninger (C-inventariet), andre kunstneres tegninger (D-inventariet) og deposita (Dep.), som alle blev afsluttet i løbet af 2008-2009, samt medaljesamlingen (F-inventariet) og antikke genstande (H-inventariet) som blev afsluttet i 2010. Desuden er der i 2010 arbejdet på registreringen af de antikke gemmer (I-inventariet), hvoraf kun et lille antal mangler registrering, andre kunstneres grafik (E-inventariet), andre kunstneres skulpturer (G-inventariet) og Thorvaldseniana (N-inventariet). I 2011 er der indtil juni måned arbejdet på at færdigregistrere I-inventariet

og E-inventariet. Registreringsarbejdet fortsætter i resten af 2011 og ind i 2012. En stor del af arbejdet er blevet udført med støtte fra Kulturarvsstyrelsen.

Brevcenteret og

Bertel Thorvaldsens Brevarkiv

På Thorvaldsens Museum findes en enorm samling på ca. 6.000 dokumenter og breve fra, til og om den verdensberømte billedhugger. Desuden er hundreder af breve blevet opsporet rundt omkring på arkiver i Europa. Alle dokumenter er nu publicerede på internettet i Bertel Thorvaldsens Brevarkiv. I brevene møder man Thorvaldsens familie, danske og udenlandske venner, europæiske kulturpersonligheder, fyrster, adelsmænd, kunstnere, kunstinteresserede og kunder, som havde tilknytning til den bedst kendte danske kunstner i 1800-tallets første halvdel.

Hovedkilden til vores viden om Thorvaldsen

Brevarkivet er primærkilden til vores viden om Thorvaldsens liv og værk. Her kan alle Thorvaldsen-interesserede læse alt fra kærestebreve til dagbogsnotater, korrespondance med kunstnerkolleger, forretningsbreve, hyldestdigte og taler til billedhuggeren m.m. Dokumenterne uddyber ikke bare forståelsen af Thorvaldsens værker, men giver også et uvurderligt indblik i datidens kunstneriske, sociale og politisk-historiske forhold. For nationale og internationale Thorvaldsenforskere vil arkivet være en guldgrube af stof, som i mange år fremover vil kunne generere artikler, bøger, udstillinger, m.m.

Det digitale brevarkivs åbning

På Bertel Thorvaldsens 238 års fødselsdag den 19. november 2008 åbnede den digitale version af brevarkivet på adressen: <http://brevarkivet.thorvaldsensmuseum.dk>. Udgivelsen af brevene har fundet sted løbende frem til 2011. Brevene er blevet udgivet på deres originalsprog – dansk, tysk, italiensk, fransk o.a. – i et brugervenligt opslagsværk, der gør det muligt at forsyne dokumenterne med forklarende kommentarer, billeder, registre, søgemuligheder, referenceartikler m.m. Netpubliceringen af brev materialet er en del af Det virtuelle Thorvaldsens Museum, som har gjort museet til en frontløber i digitaliseringen af de danske kunstmuseers kulturværdier.

Brevcenterets arbejde. Fase 1 og 2

I perioden 2008-2011 har medarbejderne i Thorvaldsens Museums Brevcenter hovedsageligt været beskæftiget med at publiceringsmodne – og publicere – det omfattende kildemateriale inklusive det store antal dokumenter, der er dukket op undervejs, og hidtil upåagtet materiale som f.eks. Thorvaldsens værkstedsregnskaber. I 2010-11 har Brevcenteret intenst arbejdet på at få afskrevet og uploadet disse dokumenter. Til afskrivningen ansatte Brevcenteret 7 højt kvalificerede afskrivere.

I 2010-11 blev der i samarbejde med skanningscentralen, Københavns Rådhus og Det kongelige Bibliotek gennemført en skanning af samtlige ca. 6000 dokumenter hjemmehørende på Thorvaldsens Museum, så enhver nu kan se dem i faksimile på nettet. Ved afslutningen af 1. fase af Brevcenterets arbejde pr. september 2011 har man således opnået en komplet digitalisering og tilgængeliggørelse af alle p.t. kendte skriftlige primærkilder om Thorvaldsen både på og uden for museet – også af hidtil ukendte og uafskrevne dokumenter og breve. Brevprojektets 2. fase fortsætter og koncentrerer sig udelukkende om den videnskabelige kommentering og bearbejdning af dokumenterne.

Fase 2 forudsætter massiv ekstern støtte, som museet søger at tilvejebringe. Projektet har i perioden 2006-11 især været støttet af Velux Fonden, og den netbaserede database er udviklet i samarbejde med IT- og designgruppen Oncotype.

Nyt elektronisk informationssystem

I 2008 blev museets nye, internetbaserede informationssystem taget i brug. Systemet kan bl.a. håndtere såvel besøg på museet, møder, bookinger, undervisningsforløb, diverse løbende oplysninger til personalet samt give en række statistiske oplysninger. Der blev i foråret 2011 gennemført en opdatering og udvikling af systemet baseret på feedback fra alle museets medarbejdere.

Fotoarkiv

Museet fik i 2008 et internt, digitalt fotoarkiv. Med tiden bliver fotoarkivet stedet, hvor der findes fotos af alle Thorvaldsens skulpturer, tegninger og øvrige samlinger samt begivenheder og arrangementer på Thorvaldsens Museum m.m. Fotos fra fotoarkivet genererer fotos til museets hjemme-

side, Brevarkivet og Kunstindeks Danmark (KID). Arkivet vokser billedmæssigt år for år, og allerede nu er store dele af samlingerne publiceret via museets hjemmeside under Samlingerne: www.thorvaldsensmuseum.dk/samlingerne.

Skoletjenesten Thorvaldsens Museum

Åbning af Skulpturstudier

– *et online undervisningsmateriale til gymnasiet*

Den virtuelle udvidelse af Thorvaldsens Museum, *Tilbygningen*, blev i 2006 udviklet af museets skoletjeneste, og den rummer en stor videns-, oplevelses- og erfaringsressource, hvis man gerne vil vide mere om Thorvaldsens Museum. Tilbygningens primære målgruppe er de 14-18-årige – men alle er velkomne! *Tilbygningen* bestod indtil begyndelsen af 2009 af tre forskellige formidlingsrum: *Arkivet*, *Korridorerne* og *Projektrummet*. I februar 2009 åbnede desuden *Værkstedet*, *Tilbygningens* rum for online værkstedsaktiviteter med værkstedsforløbet *Skulpturstudier – dansk skulptur 1800-1940*. *Skulpturstudier* stiller skarpt på dansk skulptur fra 1800 til 1940 – fra Bertel Thorvaldsen (1770-1844) til Niels Hansen Jacobsen (1861-1941) og Kai Nielsen (1882-1924). Ni skulpturer kan ses on-line, og ved hjælp af animerede 3D-optagelser kan man bevæge sig rundt om skulpturerne og zoome ind på selv de mindste detaljer (www.tilbygningen.dk/vaerkstedet/skulpturstudier). *Skulpturstudier* henvender sig først og fremmest til gymnasierne og kan især bruges i fagene billedkunst, oldtidskundskab, dansk og historie. Men materialet kan også bruges af andre, der gerne vil vide mere om dansk skulptur. I det digitale rum kan man fordybe sig i alt lige fra skulpturens materialer, former og betydninger til dens mange historiske perspektiver. En stor viden i form af artikler, fotos, leksikonopslag og kilder ligger klar til brug på sitet. Eleverne kan desuden skrive analyser on-line og gemme i deres digitale porteføljer. *Skulpturstudier* er udviklet i et samarbejde mellem Thorvaldsens Museum, Vejen Kunstmuseum og Fyns Kunstmuseum. *Skulpturstudier* blev støttet af e-museumsmidlerne (Kulturarvsstyrelsen), der efterfølgende har evalueret samtlige støttede projekter. *Skulpturstudier* blev her kategoriseret som et eksempel på et ikke dyrt og velfungerende undervisningssite.

Museets skoletjeneste tilbyder undervisningsaktiviteter, der udfordrer både intellekt, sanser og kreativitet. Skoletjenesten vægter en flerstrengt formidlingsform, hvor der er plads til både klassiske og eksperimenterende discipliner. Undervisningsaktiviteterne har to omdrejningspunkter. Et klassisk og et nutidigt. Vi udnytter spændingsfeltet mellem disse til at formidle en indsigt i den klassiske kunst og tradition, som museet repræsenterer, og samtidig åbner vi op for en nytænkende brug af netop dette materiale. For selv om vores museum er fyldt med klassisk dannelsesstof, er det ikke blot noget eleverne skal »lære om«, men noget de gerne må bruge og tænke videre i. Det er vores erfaring, at muligheden for dette åbner sig, når samtidskunstnere og nye medier bliver medspillere i undervisningen, og eleverne selv forholder sig kreativt til det klassiske materiale. Elevernes blik på Thorvaldsen og museet kan have værdi for dem selv, men også for andre. Vi mener, at formidlingen bliver mere interessant, når forskellige stemmer kommer til orde. Det tager vi højde for i vores undervisningsaktiviteter.

Skoletjenesten har en lang række faste undervisningstilbud, men derudover arbejder den også med forskellige kunstnerworkshops, med forskningsprojekter og udvikling af digitale undervisningsformer. Der er både en lang række gratis forløb samt betalingsforløb.

Kunstnerworkshops i Skoletjenesten – *Dialog med samtidskunsten*

I Skoletjenesten inviterer vi samtidskunstnere ind på museet for at varetage værkstedsforløb, der tager udgangspunkt i deres kunstneriske praksis samt den kunst, eleverne kan se på museet.

Museets virtuelle rum *Tilbygningen* danner ramme om de nye tolkninger af Thorvaldsens kunst, som de forskellige kunstnerworkshops resulterer i, og alle elevprojekter kan ses på www.tilbygningen.dk i *Projektrummet*.

Kunstnerworkshop: Inspirationens Skatkammer med René Schmidt 2008

Thorvaldsens private antiksamling var en inspirationskilde for hans eget arbejde, og i samarbejde med billedkunstneren René Schmidt lod vi elever-

Gulve & Geometri. Hvert eneste rum på museet byder på sin helt egen loftsudsmykning og sit helt eget geometriske gulvmønster. Til tre af gulvene har museets skoletjeneste udarbejdet tegneark, der hjælper med at få styr på de geometriske gåder. Foto: Iben Mondrup Salto.

ne blive inspireret af det samme stof som Thorvaldsen. René Schmidt arbejder med skulpturelle former, som han folder i alt fra papir til metalplader. I workshoppen skulle eleverne udarbejde deres egne foldede vaser og krukke, udsmykket med inspiration fra deres besøg i antiksamlingen. Workshoppen var målrettet 7.-10. klasses elever. Forløbet blev planlagt med hjælp fra museumsinspektør Kristine Bøggild Johannsen og var et første forsøg på at nytænke brugen af Antiksamlingen i undervisningssammenhæng.

Kunstnerworkshop: Inspirationens Skatkammer med Rikard Silvärn 2009

Thorvaldsens Museums antiksamling giver et enestående indblik i antikkens æstetik og idealer. Sat i relation til Thorvaldsens nyklassicistiske værk giver den samtidig mulighed for at opleve, hvordan en af vores store kunstnere lod sig inspirere af fortiden. I »Inspirationens Skatkammer« inviterede vi i 2009 den svenske billedkunstner Rikard Silvärn til at gennemføre en kunstnerworkshop på museet. I den praktiske del af workshoppen blev eleverne filmet samtidig med, at deres ansigter blev projekteret op på en antik buste, hvorved elevernes åndedrag blev skulpturens.

Kunstnerworkshop: (Selv)iscenesættelser

Med performancegenren som dramatisk udtryksform fik eleverne til opgave at give deres fortolk-

ning af de klassiske myter i et nutidigt og personligt perspektiv. Til at guide og inspirere sig havde eleverne dels Thorvaldsens skulpturunivers og dels projektansat i museets skoletjeneste Iben Mondrup Salto (i kraft af hendes virke som billedkunstner). Eleverne tilrettelagde og opførte korte dramatiske forløb på museet. Stykkerne er blevet optaget på video og derefter udstillet i *Projektrummet*. Forløbet blev tilbudt i afgrænsede perioder fra vinteren 2009 til foråret 2011.

Kunstnerworkshop: Nye ord til Thorvaldsen

Sammen med billedkunstneren Lise Harlev og en række elever fra ungdomsuddannelserne, satte vi i foråret 2008 de tekstuelle informationer om Thorvaldsen og hans tid under lup. Tekstmeddelelserne, der findes i museets udstillinger, begrænser sig ofte til kort, faktuel viden, et nummer og et bogstav, men alligevel er de ladet med betydninger. Lise Harlev arbejder med sproglige og grafiske udtryk i sin egen kunst, og i workshopforløbene arbejdede hun sammen med eleverne om at finde, afkode og bearbejde udvalgte informationer på museet. Eleverne arbejdede med alternative tekstforslag som de 'udskiftede' de originaler tekster med.

Når unge kommer til orde

– et forskningssamarbejde om brugerinddragelse
Med afsæt i workshoppen *Nye ord til Thorvaldsen*, gennemførte vi i 2008 et mindre forskningsprojekt i samarbejde med lektor Lars Birch Andreasen fra Institut for Didaktik, Danmarks Pædagogiske Universitetsskole, Aarhus Universitet. Ud fra observationer af undervisningsforløbene og efterfølgende interviews med eleverne, blev der sat fokus på, hvilken betydning brugerinddragelse kan have for de involverede museer og for de deltagende brugere, samt hvilke muligheder brugerinddragelse i museernes arbejde med formidling og undervisning indbefatter. Forskningsprojektet var støttet af Kulturarvsstyrelsens formidlingspulje og blev afsluttet med en rapport, som kan læses på www.thorvaldsensmuseum.dk under Skoletjenesten – vælg menuen »Forskning og formidling«. Projektet er desuden beskrevet i publikationen »Digitale medier og didaktisk design«, udgivet af DPU.

Fra Skoletjenestens workshop *Nye ord til Thorvaldsen*, hvor vi sænker blikket fra marmorskulpturerne på museet og ser på de små tekster, der står skrevet på soklerne under skulpturerne. Sammen med eleverne analyserer vi teksterne, men skriver også nye tekster – vi lader eleverne »sætte nye ord til Thorvaldsen«. Foto: Iben Mondrup Salto.

Kunstmuseer og Medborgerskab

Thorvaldsens Museums skoletjeneste deltager i et udviklings- og forskningsprojekt om museer og medborgerskab blandt syv Skoletjenesteafdelinger på museer og kulturinstitutioner inden for det æstetiske felt. Vi har bl.a. samarbejdet med professor Olga Dysthe fra Bergen Universitet, der observerede en række caseforløb på de enkelte institutioner. Der er bevilget midler til projektet gennem Kulturarvsstyrelsens formilingspulje. Projektet blev igangsat i 2009, og fase 1 blev afsluttet i august 2010. Olga Dysthes rapport kan læses på museets hjemmeside under Skoletjenesten, vælg menuen »Forskning og formidling«. I forbindelse med udviklingsprojektets resultater er der påbegyndt udarbejdelsen af et manuskript om kunstmuseerne som alternative læringsrum. Bogen forventes udgivet i Danmark og Norge i 2011 og bliver til i et samarbejde mellem Olga Dysthe, udviklings- og undervisningsmedarbejder Nana Bernhardt fra Statens Museum for Kunst og leder af Thorvaldsens Museums skoletjeneste Line Esbjørn. Fase 2 af projektet fortsætter i 2011-13.

Forløb til børnehaver

I 2009 og 2010 har skoletjenesten udviklet to forløb til børnehaver. *Hvad er et museum?* Sammen med museets underviser går børnene på opdagelse i museet og ser på huset og de fine samlinger, og måske hilser de på en af de vagter, der passer på

det hele. Vi taler også lidt om Thorvaldsen og om hvorfor, han har fået sådan et stort, fint museum midt i København. Børnene får en lille souvenir med hjem til minde om besøget.

Toppen af Kroppen – fokus på det nonverbale i undervisningen til børnehaver 2009-2010

Skoletjenesten har i 2009 haft besøg af børnehavergrupper til forskellige forløb. Erfaringerne herfra har vi brugt til at definere et udviklingsprojekt, som skal udvikle en formidlingsform til børnehaver, hvor der bliver skruet ned for ordene og op for de visuelle sansnings- og erkendelsestilgange til det museale stof. I samarbejde med brugergruppen og en faglig følgegruppe har vi afprøvet, hvordan vi kan være med til at kvalificere museumsbesøget og understøtte pædagogernes arbejde med pædagogiske læreplaner. Vi har haft et særligt fokus på udviklingen af et ikke skriftligt formidlingsmateriale, som kan bruges under og efter besøget. Resultatet blev forløbet *Toppen af Kroppen*, som blev udbudt fra sommeren 2010, hvor temaet for forløb og materiale er *menneskehovedet*, som er et af grundmotiverne, når vi – store som små – skal udtrykke os i billeder. I materialet kan børnene sætte deres egne billedspor, som de efterfølgende kan 'læse' og fortælle ud fra til familien. Desuden har vi udarbejdet et inspirationsmateriale til pædagoger med idéer til, hvordan de kan arbejde videre hjemme på institutionen, f.eks. med at producere hoveder i forskellige materialer og med at lave små udstillinger.

Turbodansk

I efteråret 2010 samarbejdede skoletjenesten med Tagensbo Skole og Korsager Skole i København om intensive udviklingsforløb for læsesvage elever. Hver skole havde udvalgt en gruppe på 15 elever, der skulle trænes i faglig læsning i en faglig ramme. Hver gruppe besøgte museet 6 gange, og eleverne undersøgte, læste og skrev om Thorvaldsen og hans museum. Samarbejdet med Korsager Skole afsluttede vi med en afslutningsfest i december, hvor forældrene blev inviteret ind for at opleve elevernes fremlæggelser. Festen blev arrangeret i samarbejde med skolens integrationskonsulent.

Restaurering af museets lofter

A.P. Møller og Hustru Chastine Mc-Kinney Møllers Fond til almene Formaal donerede i 2009 9 millioner kr. til rensning og restaurering af de udsmykkede lofter på Thorvaldsens Museum. Restaureringen kommer til at strække sig over 4 år og blev påbegyndt i januar 2010. Lofternes udsmykning er det største pompejansk inspirerede udsmykningsprogram i Nordeuropa og omfatter næsten 4000 m². Udsmykningen blev udført samtidig med museets opførelse fra 1839 til 1848, og den strækker sig over alle lofter i museets stueetage og 1. sal – i alt 42 rum samt korridorer og trapperum. Thorvaldsens Museum vil være åbent og tilgængeligt for publikum i hele perioden. I løbet af 2010 blev arbejdet gennemført i 18 rum i stueetagen, og der er gjort mange erfaringer og opdagelser om maleteknikken ved udførelsen af de enestående lofters udsmykning. Naturligvis er der også dukket mange spørgsmål op, som der har skullet tages stilling til undervejs. Løbende har der i 2010 været 4-5 konservatorer i gang med arbejdet. Restaureringsprocessen udføres af firmaet Bo Kierkegaard Aps., og Thorvaldsens Museums husarkitekt, Charlotte Felding, styrer og koordinerer processen.

Publikationer

Meddelelser fra Thorvaldsens Museum 2008

269 s. Ill. i s/h og farve, 2008

Tekster af Ernst Jonas Bencard, Kristine Bøggild Johannsen, Line Esbjørn, Chris Fischer, Margrethe Floryan, William Gelius, Jelena Karpova, Kira Kofoed, Jørn Lund, Torben Melander, Stig Miss, Inge Lise Mogensen, Helle Salskov Roberts og Bettina Weiland. Publikationen blev udgivet med støtte fra Ny Carlsbergfondet, Lillian og Dan Finks Fond og Toyota Fonden. Redaktion: Stig Miss.

Hvide Krist. Thorvaldsens religiøse motiver

46 s., ill. i farve, 2008.

Katalog til udstillingen med samme titel på Museet for Religiøs Kunst, Lemvig.

Tekst af Margrethe Floryan.

Bly & Blæk. Thorvaldsens tegninger

32 s., ill. i farve, 2008.

Hæfte til udstillingen med samme titel på Thorvaldsens Museum.

Tekst af Margrethe Floryan.

Mosaikker fra Ravenna – Kopisamlingen

80 s., ill. i farve, 2008.

Katalog til udstillingen med samme titel på Thorvaldsens Museum.

Tekster af Don Giovanni Montanari (på både dansk, italiensk og engelsk). William Gelius var ansvarlig for den danske udgave. Udgivet med støtte fra Det italienske Kulturinstitut, Ravennas kommune, Regionen Emilia-Romagna.

Den franske forbindelse – 100 år med danske arkitekter ved Den Franske Arkæologiske Skole i Athen

92 s., ill. i s/h, 2008.

Katalog til udstillingen med samme titel på Thorvaldsens Museum.

Tekster af Gregers Algreen-Ussing, Thorsteinn Gunnarsson, Erik Hansen, Dominique Mulliez, Martin Schmid (på både dansk, fransk og græsk). Udgivet med støtte fra Ny Carlsbergfondet.

Astrid Noack på Thorvaldsens Museum

69 s., ill. i farve, 2009.

Katalog til Astrid Noack udstillingen på museet.

Tekster af Martin Erik Andersen, William Gelius, Jacob Helbo Jensen og Stig Miss.

Thorvaldsens antikke bronzer

232 s., ill. i s/h og farve, 2009.

Tekst af tidligere museumsinspektør ved Thorvaldsens Museum, Torben Melander.

Bogen fortæller historien om Bertel Thorvaldsens righoldige samling af antikke græske, etruskiske og romerske bronzegenstande. I bogen introducerer Torben Melander læseren til samlingens historie, bronzernes tekniske forarbejdning og udvalgte eksemplarer fra de forskellige tidsperioder og kulturer. Den rigt illustrerede publikation, der er den mest omfattende udgivelse om emnet siden 1847, indskriver sig i rækken af formidlingspublikationer om museets antiksamling.

SERGEL – Thorvaldsens store svenske forgænger

28 s., ill. i farve, 2010.

Katalog til udstillingen af samme navn og udformet som gratisavis i tabloidformat med afbildninger af og tekst på dansk og engelsk om alle de udstillede værker.

Tekster af William Gelius og Stig Miss.

WUNDERLAND. Tysk romantik – og tegnerne

15 s., ill. i farve, 2010.

Hæfte til udstillingen med samme titel på Thorvaldsens Museum.

Tekst af Margrethe Floryan.

Leporello om museets lofter

Ill. i farve, 2010.

Tekst af Margrethe Floryan.

Bertel Thorvaldsen (1770-1844)

303 s., ill. i s/h, 2010. Udgivet på forlaget Silvana Editoriale med støtte fra Cassa di Risparmio di Carrara og Fondazione Cassa di Risparmio di Carrara.

Tekst på italiensk af Stefano Grandesso.

Thorvaldsens Museums videnskabelige personale har i vid udstrækning været behjælpelige med diverse oplysninger til bogen. Mag.art. Laila Skjøthaug har på baggrund af museets registranter sammenstillet en komplet liste over Thorvaldsens værker, der udgør et selvstændigt kapitel i bogen. Registranten opregner ikke blot de forskellige værker, men også de ofte mange udgaver af det samme værk, og hvor værkerne befinder sig, hvis de ikke er på Thorvaldsens Museum.

The Sculptor Bertel Thorvaldsen

269 p., ill. i farve, oprindeligt udgivet på dansk i 1993, udgivet på engelsk i 2011.

Tekst af Bjarne Jørnæs.

AFTENLANDET. Motiver og stemninger i dansk landskabmaleri omkring år 1800

204 p., ill. i farve, 2011.

Katalog til udstillingen med samme titel på Thorvaldsens Museum.

Tekster af Stig Miss, Birgitte Zacho, Anne-Christine Løventoft-Jessen, Carl Henrik Koch,

Nils Ohrt, Bente Scavenius, Margrethe Floryan, Charlotte Christensen, Henrik Holm.

Bogen og udstillingen var støttet af Augustinus Fonden, Konsul George Jorck og Hustru Emma Jorck's fond, Overretssagfører L. Zeuthens Mindelegat, Toyota-Fonden og 15. Juni Fonden.

Elmgreen & Dragset

28 p., ill. I farve, 2011

Katalog til udstillingen med samme titel på Thorvaldsens Museum.

Tekst af William Gelius.

Undervisningsmaterialer og artikler

Nye ord til Thorvaldsen. Et eksperimenterende undervisningsmateriale til gymnasiet, 2009.

Toppen af kroppen – billedbaseret og ikke skriftligt undervisningsmateriale om portrætbuster til børnehaver, 2010.

Udarbejdet af Jane Bendix og Line Esbjørn.

Nyerhvervelser

Bertel Thorvaldsen: *Portræt af filosofen Tyge Rothe*, Ældre bronzeret, gipsafstøbning over marmor-eksemplar i museets samling (A225). Originalmodel udført 1797 i Rom efter en dødsmaske, h. 45,5 cm. Købt af kunsthandler. Inv. Nr. A918.

Bertel Thorvaldsen: *Paris Dom*, u.å., 197 x 240 mm Blyant på gulligt papir. Købt på auktion. Tegningen synes at være én blandt flere skitser til et aldrig udført relief. Inv. nr. C906.

Wilhelm Bendz: 6 portrætstudier til maleriet *Kunstnere i Fincks Kaffehus* (Thorvaldsens Museum, inv. nr. B197). Testamentarisk gave. Alle olie på papir klæbet på lærred. Portrættefterne forestiller: Christian Morgenstern (B458), Eduard Schleich (B459), Heinrich Marr (B460), Karl Altmann (B461), Daniel Fohr (B462) og Heinrich Crola (B463).

Bestyrelsen

Bestyrelsen for Thorvaldsens Museum består af borgmesteren for Kultur- og Fritidsforvaltningen i Københavns Kommune samt seks andre medlemmer, der vælges på følgende måde:

Akademiet for de Skønne Kunster vælger ved Akademiraadet tre medlemmer, hvoraf to skal være medlemmer af Akademiet. Københavns Borgerrepræsentation vælger to medlemmer. Højesteret vælger blandt de retskyndige dommere ved én af de kollegiale domstole i København ét medlem. Under bestyrelsens myndighedsområde henlægges alle sager vedrørende museet, dets bygning og samlinger, dets kapitaler, indtægter og drift. Bestyrelsens kompetence som kommunal myndighed er fastlagt i henhold til § 1a i vedtægt af 23. april 1970 med senere ændringer for Københavns Kommunes tjenestemænd.

Bestyrelsens sammensætning fra februar 2008 til juni 2011

Kulturborgmester Pia Allerslev (formand), arkitekt Theo Bjerg (næstformand, til 16. maj 2011), billedkunstneren Erik Hagens, billedhuggeren Hein Heinsen, højesteretspræsident Torben Melchior (til 7. juni 2010), højesteretspræsident Børge Dahl (fra 13. september 2010) samt borgerrepræsentanterne Monica Thon (til 31. december 2009), Morten Westergaard (til 31. december 2009), Susanne Møller (fra 1. januar 2010), Taner Yilmaz (fra 1. januar 2010) og arkitekt Anna-Maria Indrio (fra 12. september 2011).

Museumsdirektør Stig Miss er sekretær for bestyrelsen. Kontorchef Anni Gadfort Olsen er referent ved bestyrelsens møder. Museumsforvalter Johannes Bjerrum var personalets observatør i bestyrelsen.

Personale februar 2008 til juni 2011

Museumsdirektør: Stig Miss

Museumsinspektører: Margrethe Floryan, William Gelius og Kristine Bøggild Johannsen (fra 31. marts 2008)

Videnskabelige medarbejdere: Kristine Bøggild Johansen (til 28. februar 2008), Ernst Jonas Bencard, Inge Lise Mørgensen Bech og Kira Kofoed (forskningsorlov fra 1. september til 31. december 2010), Laila Skjøthaug (fra 1. juni 2008 til 31. oktober 2008, fra 15. december 2008 til 31. august 2010 og fra 1. april 2011), Julie Lejsgaard Christensen (fra 1. juli 2008 til 31. august 2010 og fra 1. december 2010) og Birgitte Zacho (fra 18. august 2010 til 31. marts 2011), Jørgen Meyer (deltid fra 2. september 2008).

Informationsmedarbejder: Bettina Weiland

Kontorchef: Anni Gadfort Olsen

Førvalter: Johannes Bjerrum

Museumsassistent: Jørgen Ais Winther Jensen

Vagtmester/IT: Lene Rolfsen

Leder af Skoletjenesten: Line Esbjørn (fra 1. marts til 1. november 2009 frikøbt 10 timer ugentligt til varetagelse af koordinatorfunktion for Skoletjenestens Æstetiske Faggruppe)

Kontorfunktionærer: Hanne Nordahl Andersen, Helena Madsen (fra 4. august 2008)

Kontorassistent: Hanne Laursen (til 30. april 2008)

Bibliotekar: Ada Bundgaard (200 timer om året)

Medarbejdere i museumsbutikken: Aine Watters (deltid) og Christa Skjerning (deltid)

Projektmedarbejder ved det digitale fotoarkiv: Jakob Faurvig (fuldtid til 24. juni 2008, deltid fra 25. juni 2008)

Udviklings- og undervisningsmedarbejder: Iben Mondrup Salto (deltid til varetagelse af skoletjenesteaktiviteter med fokus på kunstnerworkshop, fortællinger og klassisk tegneundervisning til 31. december 2010)

Undervisningsmedarbejdere i Skoletjenesten: Tea Baark Mairey (til 23. april 2008), Niels Pugholm (fra 30. april – 30. september 2008), Marie Løntoft (fra 23. september 2008 til 31. maj 2010), Line Marie Thorsen (fra 23. september 2008 til 1. september 2010), Julie Marie Johnsen (til 31. juli 2009), Maj Dørup (til 31. juli 2009), Mette Hultquist (fra 19. maj 2009, barselsorlov fra 1. november 2009 til 31. december 2010, til 15. maj 2011), Ester Skibsted Holm (fra 19. maj 2009), Jane Bendix (til 15. september 2009), Anna Wagn (fra 1. november 2009), Selini Halvadaki (fra 2. juni 2010) og Anna Vestergaard (fra 2. juni 2010)

Projektmedarbejdere i Skoletjenesten (deltid):
Skulpturstudier: Marie Laulund (fra 15. januar til 26. september 2008. Herefter ansat på timebasis til afslutning af projektet i februar 2009)
Toppen af Kroppen, Turbo-dansk, udvikling af børnehaveforløb samt udvikling af tegneundervisning: Jane Bendix (fra 16. september 2009)
Unge øjne på antikken: Julie Lejsgaard Christensen (fra 1. september til 30. november 2010)

Tegneundervisere i Skoletjenesten: Simon Grimm Gravenhorst, Inez Mortensen (fra 9. august 2008), Jeannette Ehlers (til 12. august 2008), Jane Bendix (fra 2. september 2008), Mille Søndergaard (fra juli 2009) og Sissel Bergfjord (til 31. juli 2011)

Fortællere i Skoletjenesten: David Silset (fra 9. juli 2008), Birgitte Clauson-Kaas (fra 12. juli 2008), Niels Pugholm (fra 10. august 2008 til 31. november 2009), Tea Baark Mairey (barselsorlov fra 1. september 2008 til 1. september 2009), Ester Skibsted Holm (fra 1. maj 2010) og Pia Nissen (fra 1. juli 2010)

Museumsbetjente: Kai Olsen, Trine Saugmann (deltid til 30. april 2008), Eva Toftemark (deltid fra 1. maj 2008), Lone Skov Madsen (deltid til 30. juni 2008), Henriette Hansen (deltid fra 1. juli 2008), Margith Nordahl Larsen (deltid til 22. november 2008), Qi Li (deltid til 31. december 2008, fuldtid fra 1. januar 2009), Jennifer Olling (deltid til 28. februar 2009), Anne Sofie Villadsen (deltid fra 1. marts 2009), Niels Dahl Christiansen (deltid fra

25. august 2009 til 30. september 2010), Henriette Hansen (deltid til 30. september 2009), Rikard Silwörn (deltid fra 10. oktober 2009), Jan Rasmussen (fuldtid til 31. januar 2010, deltid fra 1. februar 2010), Eva Öhrling (deltid fra 1. februar 2010), Jørgen Madsen (fuldtid til 30. juni 2010, deltid fra 1. juli 2010), Dørthe Dahl (deltid fra 4. november 2010), Bente Schmidt (deltid fra 1. december 2010) og Annemette Larsen (deltid til 31. december 2010)

Afløsere for museumsbetjente: Henrik Dichmann, Tessie Meiling, Christa Skjerning, Eva Toftemark (fra 27. februar til 20. april 2008), Tine Kragh (fra 27. februar 2008), Birgitte Soetmann (fra 27. februar 2008), Peter Hansen (fra 27. februar 2008), Lone Skov Madsen (fra 1. juli 2008 til 31. august 2009 og fra 31. marts 2011), Niels Toftemark (fra 16. august 2008), Ann-Christine Rørvang (fra 22. august 2008 til 31. august 2009), Niels Dahl Christensen (fra 15. januar 2009 til 24. august 2009 og fra 1. oktober 2010), Finn Søgaard (fra 16. januar 2009), Tina Uhrskov (til 31. august 2009), Elsebeth Rasmussen (til 31. august 2009), Eva Öhrling (fra 9. oktober 2009 til 31. januar 2010), Iben Harboe Christensen (fra 21. oktober 2009), Dørthe Dahl (fra 17. november 2009 til 3. november 2010), Gitte Malmgaard Andersen (til 31. januar 2010), Hanne Skytte (til 31. august 2010), Charlotte Eschen (fra 17. september 2010), Thomas Mainz (til 31. oktober 2010) og Annemette Larsen (fra 1. januar 2011)

Studentermedarbejdere: Kristine Reffstrup (til 31. juli 2008), Maria Jørgensen (fra 1. september 2008 til 31. maj 2010), Marie-Louise Kirkelund (fra 19. september 2008 til 18. marts 2009), Morten la Cour (fra 12. januar 2009 til 30. september 2010), Karen Danielsen (til 31. januar 2009), Sofie

Bastiansen (fra 17. juni 2009), Karen Nystrøm Simonsen (fra 14. december 2009), Cecilie Brøns (til 31. december 2009), Anne-Christine Løventoft-Jessen (fra 1. februar til 30. september 2010), Malte Blas (fra 1. juli 2010 til 31. August 2011), Peter Hovmand (fra 16. august 2010 til 28. februar 2011), Lejla Mrgan (fra 1. januar 2011) og Jacob Helbo Jensen (til 31. januar 2011)

Omvisere: Pernille Tranekær Hildorf, Jakob Helbo Jensen, Tod Alan Spoerl, Tea Baark Mairey (fra 25. april 2008 til 28. februar 2010), Bea Fonnesbech (til 31. oktober 2008), Line Marie Thorsen (1. september 2009), Inge Lise Mogensen Bech (fra 31. november 2009), Karen Nystrøm Simonsen (fra 15. juli 2010), Sofie Bastiansen (1. september 2010), Lejla Mrgan (fra 1. september 2010), Mie Thorning Christensen (til 31. oktober 2010), Mathilde Teglgård Nielsen (fra 8. marts 2011), Anna Vestergaard Jørgensen (fra 21. marts 2011) og Henning Andersen (til 31. maj 2011)

Projektmedarbejder/Afskrivere i Brevcenteret: Birgit Christensen (fra 15. juni 2010), Giulia Longo (fra 1. september 2010), Lasse Jonas Bendtsen (fra 1. oktober 2010), Bjørn Westerbeek Dahl (fra 5. januar 2011 til 28. februar 2011), Ole Jorn (fra 23. februar 2011), Laura Bjerrum (fra 11. marts 2011) og Alberto Manai (fra 23. marts 2011)

Praktikanter: Laura Vibe Hobolt Larsen (fra 17. august til 30. november 2009) og Thore Clausen (fra 9. august til 9. september 2010), Maria Diekmann (fra 20. september 2010 til d. 30. april 2011), Henriette Graulund Marsden fra 1. marts til 1. april 2011)